

KoZa v Háji
KOMUNITNÁ ZÁHRADA

VÝROČNÁ SPRÁVA

2019

OBSAH:

1. Zhrnutie stavu plnenia cieľov
2. Zrealizované aktivity
3. Stručný opis kvalitatívnych a kvantitatívnych výstupov
4. Financovanie a granty
5. Plány do budúcnosti
6. Záverečné zhrnutie

1. ZHRNUTIE STAVU PLNENIA CIEĽOV

Stanovené ciele sa nám podarilo spoločnými silami naplniť. Viditeľným výstupom projektu je "žijúca" záhradka, ktorá stmelila komunitu a už v prvom roku jej poskytla svoje plody, ale aj skrášila okolie a ponúkla obyvateľom príjemné miesto na oddych či stretávanie sa. Členovia združenia vynaložili veľa úsilia pri budovaní a starostlivosti o záhradu pričom sa podučili novým technickým zručnostiam a získali nové poznatky nielen z oblasti záhradkárčenia a ovocinárstva, ale aj zo spojenia s prírodou, ročným cyklom a zodpovednejším životným štýlom. Budovanie záhrady ako aj sprievodné aktivity pomohli vytvoriť zdravú sídliskovú komunitu so záujmom o medzilidské vzťahy, ako aj o okolité prostredie a jeho zveľadovanie. Projekt komunitnej záhrady KoZa v Háji vniesol hlbší zmysel pri stretávaní rodín s deťmi. Členovia združenia a sympatizanti využívajú priestor záhrady na bežné stretnutia, výmenu informácií a osobných skúseností a to všetko popri zmysluplných aktivitách počas údržby a starostlivosti o záhradku. Výsledkom je taktiež vizuálne atraktívny a funkčný verejný priestor.

KoZa v Háji – občianske združenie

Hrobákova 1638/13, 851 02 Bratislava | IČO 51641721 | kozavhaji@gmail.com

KoZa v Háji
KOMUNITNÁ ZÁHRADA

Zakladanie záhradky a samotné pestovanie nám ponúklo prvé lekcie zoznamovania sa s rôznymi prístupmi viac i menej rešpektujúcimi prírodu, nútia nás zamýšľať sa, ako to robili naši rodičia, ako prastarí rodičia a ako to chceme my, čo sú populárne trendy a čo je skutočne v súlade s prírodou a zdravým rozumom, ako rešpektovať prírodu ale aj seba navzájom, ako nájsť rovnováhu medzi esteticky peknou a prírodnou záhradkou.

Záhradka sama o sebe vzbudila pozitívny záujem okolia a oživila komunikáciu medzi susedmi. V čase brigád sa z miest šíril ruch a džavot, čo pritiahlo ešte väčšiu zvedavosť a pozornosť. Susedia a okoloidúci nám opakovane prejavujú podporu, obdiv a poďakovanie, čo sa pretavuje do pozitívneho vnímania našej "mladšej" generácie ako aj "prist'ahovalcov" miestnymi starousedlíkmi. Susedia nás začali oslovovať aj v súvislosti so správou domu a pomocou pri zveľad'ovaní širšieho okolia, čo svedčí o väčšej dôvere, ktorú projekt záhradky vzbudil.

Na členskej rade 7. januára 2019 po krátkom zhrnutí diania z mimoriadnej členskej rady z 20.12.2018, na ktorej predčasne a dobrovoľne odstúpil úradujúci predseda z funkcie bol za tretieho člena predsedníctva zvolený Miroslav Hudec a nového predsedu Michal Zelenický. Funkčné obdobie novozvolených členov ostáva rovnaké, t.j. do 11. apríla 2020.

Členská rada rozhodla jednohlasne o ročnom členskom príspevku vo výške 50 EUR na rodinu.

Členské rady v roku 2019:

- 7.1.2019 - 7 členov
- 13.5.2019 - 15 členov
- 14.10.2019 - 14 členov

Predsedníctvo (do 11.4.2020):

- Zuzana Kubíková Michalidesová
- Michal Zelenický (Predseda),
- Miroslav Hudec

Kontrolná rada (do 11.4.2020):

- Ivana Nedeliaková,
- Martin Škarítka

K 31.12.2019 eviduje Občianske združenie 24 členov z 15 rodín. Z toho v roku 2019 vstúpilo do združenia 6 nových členov.

KoZa v Háji – občianske združenie

Hrobákova 1638/13, 851 02 Bratislava | IČO 51641721 | kozavhaji@gmail.com

2. ZREALIZOVANÉ AKTIVITY

Spoločné aktivity sme začali realizovať na jar 2019 prípravnými prácami. V prvom roku sa nám podarilo zrealizovať všetky naplánované aktivity nasledovne:

Nárad'ovňa:

V marci sme zahájili prípravnú fázu zriadením nárad'ovne a zabezpečením základného vybavenia. Zrenovali sme priestory bývalej motorkárne, ktorú sme získali do užívania od obyvateľ'ov bytového domu Hrobákova 13, vymaľovali sme steny, osadili pracovné stoly a obstarali základné náradie.

Záhrada:

V prvotnej fáze budovania záhrady bola pozornosť sústredená na skultivovanie spustnutých pieskovísk. Prvá organizovaná brigáda sa uskutočnila dňa 16.4.2019, počas ktorej boli vyčistené pieskoviská od buriny a zrovnaný povrch. Deti vyplnili materiálom hmyzí domček, ktorý bol následne osadený na okraji jedného z pôvodných pieskovísk. Začiatkom júna bola z dovezeného kameňa vyformovaná bylinková špirála, do ktorej boli postupne vysádzané rôzne bylinky. V júni sme obstarali a doviezli drevené fošne, ktoré boli následne obrúsené a ošetrené náterom. Záhony v prvom pieskovisku boli osadené koncom júna. Vrstvenie obsahu záhonov bolo robené podľa typu „nemeckej kopy“. Ako základ poslúžili konáre a iný drevný materiál pozbieraný z blízkeho okolia. V ďalšej vrstve bola použitá pôvodná menej kvalitná zemina, na ktorú sme uložili konský hnoj, získaný z neďalekej dostihovej dráhy. Zozbieranú pokosenú trávu z okolia sme uložili pod vrchnú vrstvu kvalitnej nakúpenej zeminy. 24.6.2019 sme v rámci ďalšej veľkej brigády spoločne s našimi deťmi zasadili prvé plodiny, ktoré priniesli až priam nečakanú úrodu. V júli a auguste sme postupne dobudovali záhony v ďalších dvoch pieskoviskách, natreli obvodové múriky a chodníky vysypali kôrou.

Kompostovisko:

Komunitná záhrada sa bude realizovať formou prírodnej záhrady teda tak, aby sa čo najviac podporilo pôsobenie prírodných regulačných mechanizmov, vyvarovalo sa používaniu priemyselných hnojív. Tie sa nahradia vyzretým, dobre ošetrovaným kompostom, zeleným hnojením a ďalšími postupmi charakteristickými pre permakultúrne pestovanie. Z tohto dôvodu sme 15.7.2019 zriadili kompostovisko pozostávajúce z dvoch uzavretých kompostérov o objeme 1000 litrov, umiestnených v zatienenej časti pozemku pod stromami. Členovia občianskeho združenia boli odborne zaškolení a poučení o pravidlách záhradného kompostovania.

KoZa v Háji
KOMUNITNÁ ZÁHRADA

Voda:

Voda na zavlažovanie záhrady bola zabezpečená jednokubíkovým barelom umiestneným v priestoroch záhrady. Voda bola plnená pomocou zakúpenej hadice zo susedného bytového domu Hrobákova 13 na základe dohody a bude podľa meračov účtovaná OZ KoZa v Háji.

Mobiliár:

V júli sme obnovili pôvodné torzá lavičiek a osadili drevené hranoly, ktoré poskytli priestor pre oddych pracujúcich záhradkárov ako aj náhodných okoloidúci a seniorov. Osadili sme multifunkčnú informačnú tabuľu, ktorá informuje verejnosť o užívaní verejného priestoru občianskym združením. Z druhej strany majú deti tabuľu na písanie kriedou. Realizovaným prácam predchádzali diskusie a plánovanie v rámci komunity/združenia a samotné brigády boli realizované spoločným úsilím so zapojením našich detí rôznych vekových kategórií a mnohokrát aj okoloidúcimi obyvateľmi z okolia.

Iniciatívy na zapojenie širšej verejnosti:

1. 20.10.2019 sme zorganizovali „Hravý eko workshop pre deti“ a školenie o bezodpadovom živote „Domácnosť bez odpadu“, ktoré bolo vedené odborným garantom z organizácie Zero waste Slovakia. Školenia sa zúčastnilo 30 dospelých a 30 detí z okolitých domov.
2. 25.10.2019 zorganizovalo združenie sezónnu slávnosť „Tekvicová paráda“, ktorá spojila nadšené deti a rodičom umožnila stretnúť sa v popracovnom čase a povymieňať si osobné skúsenosti.
3. Do organizovaných brigád v priestoroch komunitnej záhrady sa mnohokrát zapojili aj náhodne okoloidúci susedia čo príjemne napomohlo k rozvoju susedských a medzigeneračných vzťahov
4. Nadobudnuté know-how a inšpirácie z každodenného života komunitnej záhrady zdieľame cez web stránku ako aj cez sociálne médiá (Facebook).
5. Prebiehajúce aktivity zaujali pozornosť širšej verejnosti a dosiahnuté úspechy boli prezentované na titulnej strane petržalských novín v číslach 7 a 19.

KoZa v Háji
KOMUNITNÁ ZÁHRADA

3. STRUČNÝ OPIS KVALITATÍVNYCH A KVANTITATÍVNYCH VÝSTUPOV

- založenie a prevádzkovanie komunitnej záhrady (24 vyvýšených záhonov - 2m*1m, 1 bylinková špirála - 5m*5m, 2 voľné plochy určené na spoločné pestovanie 5m*5m)
- revitalizácia zelene, obnova, skvalitnenie a rezidencalizácia verejného priestoru a nevyužitých plôch v okolí bytových domov (orez stromov, výsadba tulipánov a narcisov, 1 hmyzí domček, 2 lavičky, výsadba 1 jablone, 1 marhule, ovocných kríkov: červená a čierna ríbezľa, červená a čierna malina, červený egreš)
- iniciovanie a podpora aktivít na zlepšenie životného prostredia („Hravý eko workshop pre deti“ a školenie o bezodpadovom živote „Domácnosť bez odpadu“),
- aktívne prispievanie k vytváraniu lepších podmienok pre komunitný život v najbližšom okolí (1 sezónna slávnosť "Tekvicová paráda"),
- organizovanie dobrovoľníckych brigád a komunitných aktivít za cieľom rozvoja susedských a medzigeneračných vzťahov (10 veľkých brigád a množstvo menších stretnutí)

4. FINANCOVANIE A GRANTY

Občianske združenie je v dobrej finančnej kondícii.

Príjmy (spolu do 31.12.2019):	7 650,00 EUR
Výdavky (spolu do 31.12.2019):	3 438,58 EUR
Stav účtu k 31.12.2019:	4 211,42 EUR

V roku 2019 získalo nasledovné granty:

- Nadácia Orange / Spojme sa pre dobrú vec: 1600 EUR
- Mestská časť petržalka: 1500 EUR
- Swiss Re Foundation: 3000 EUR
- Mestská časť Petržalka / Najkrajší projekt: Materiál (Betónová dlažba (100m²), Záhradná zemina (8 ton), Štrk (5ton), Farba (7,5l), mulčovacia kôra (20ks á 50l))

KoZa v Háji – občianske združenie

Hrobákova 1638/13, 851 02 Bratislava | IČO 51641721 | kozavhaji@gmail.com

KoZa v Háji
KOMUNITNÁ ZÁHRADA

5. PLÁNY DO BUDÚCNOSTI

V ďalšom roku by sme chceli obnoviť asfaltový povrch medzi pieskoviskami, vybudovať pergolu, dobudovať ďalšie 2 lavičky, dobudovať bylinkovú špirálu a vysadiť okrasné a úžitkové rastliny lemujúce hranicu zvereného pozemku. Na jar 2020 je pripravených 24 vyvýšených záhonov pre individuálne pestovanie rodín a dva voľné záhony pre spoločnú a experimentálnu výsadbu plodín, ktoré potrebujú priestor. V okolí pieskovísk sa vysadili ovocné kríky, ktoré bude treba ďalej formovať a ktoré prinesú prvú úrodu budúci rok. S deťmi sme pripravili jadierka na vysadenie vlastných jabloní, ktorých úrodu budeme ochutnávať najskôr o 8 rokov. Bylinkovú špirálu doplníme a v okolí vyskúšame miesto okrasného povrchu vypestovať lúčny porast so slnečnicami v rohoch. Popri prácach na záhradke plánujeme zorganizovať viacero komunitných aktivít (otvorenie sezóny, hry, grilovačka) ako aj vzdelávacích praktických workshopov. Za všetky aktivity, ich organizáciu a priebeh zodpovedajú konkrétni členovia OZ.

Okrem toho v spolupráci so susedmi chceme iniciovať aj sezónne brigády na upratanie a skrášenie bezprostredného okolia našich domov v susedstve záhradky, z ktorých pochádzame. Za účelom prezentovania OZ sa vypracovalo logo, spustila sa webová stránka www.kozavhaji.eu a vytvoril profil na Face Book-u.

6. ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE

Viditeľným výstupom projektu je "žijúca" záhradka, ktorá stmelila komunitu a už v prvom roku jej poskytla svoje plody a zároveň skrášila okolie a ponúkla obyvateľom príjemné miesto na oddych či stretávanie sa. Členovia združenia spolu so svojimi deťmi vynaložili veľa úsilia pri budovaní a starostlivosti o záhradu pričom sa podučili novým technickým zručnostiam a získali nové poznatky nielen z oblasti záhradkárčenia a ovocinárstva, ale aj zo spojenia s prírodou, ročným cyklom a zodpovednejším životným štýlom. Budovanie záhrady ako aj sprievodné aktivity pomohli vytvoriť zdravú sídliskovú komunitu so záujmom o medziludské vzťahy, ako aj o okolité prostredie a jeho zveľaďovanie. Finančná podpora od spoločnosti Orange, Swiss Re a mestskej časti Petržalka bola použitá na zabezpečenie záhradného náradia, materiálu na vyvýšené záhony, mobiliár, bylinkovej špirály, vybudovanie kompostoviska a hmyzieho domčeka.

V Bratislave, dňa 31.1.2019

Predsedníctvo OZ

Zuzana Kubíková Michalidesová

Michal Zelenický

Miroslav Hudec

KoZa v Háji – občianske združenie

Hrobákova 1638/13, 851 02 Bratislava | IČO 51641721 | kozavhaji@gmail.com